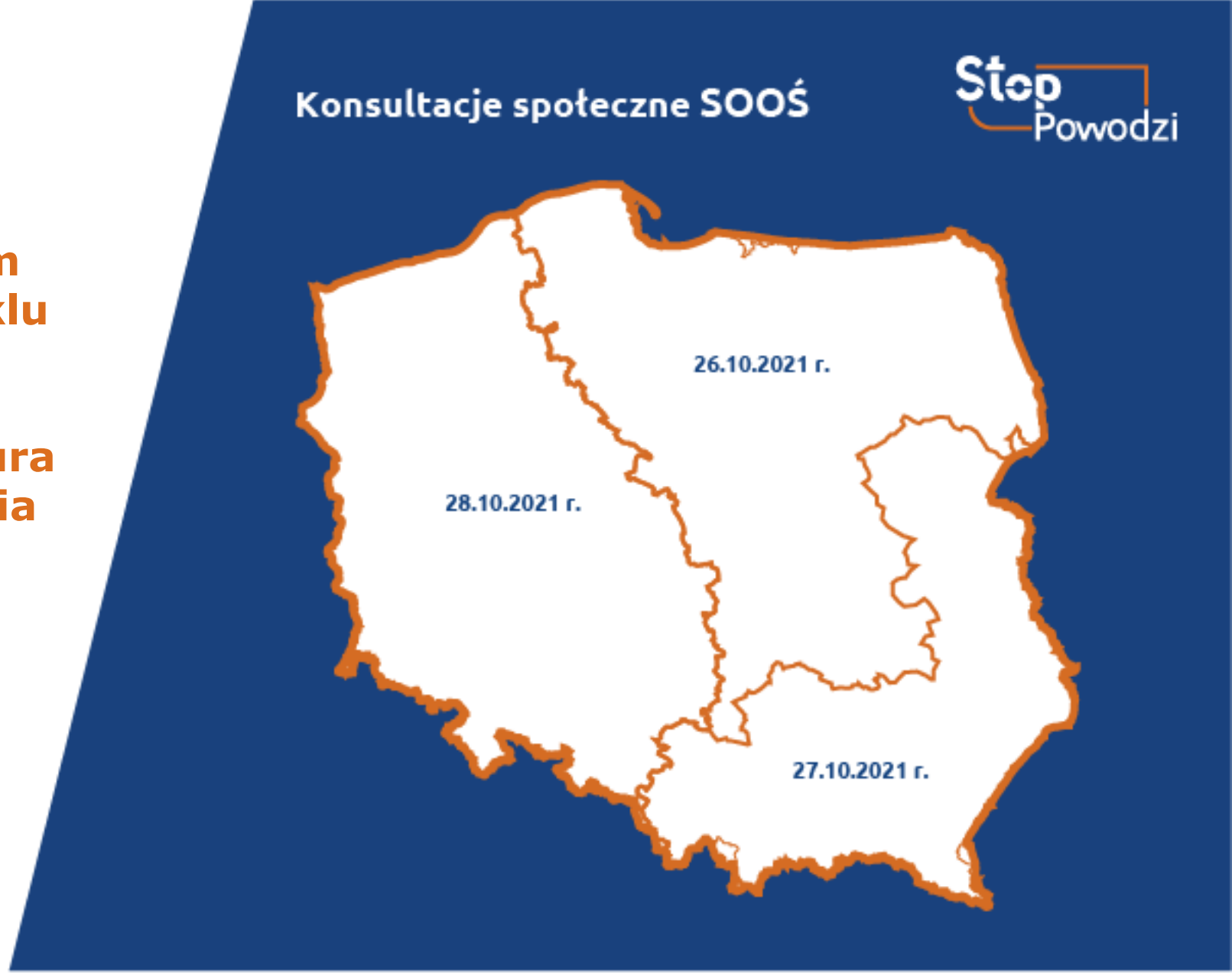
Państwowe
Gospodarstwo Wodne
Wody Polskie

Plany zarządzania ryzykiem powodziowym w drugim cyklu planistycznym

– podstawa prawna i struktura dokumentów, cele i ustalenia

dr Małgorzata Stolarska

Fundusze Europejskie Infrastruktura i Środowisko
Rzeczpospolita Polska
Unia Europejska Fundusz Spójności

Prawo i planistyka dla zarządzania ryzykiem powodziowym

Dyrektywa powodziowa

Zgodnie z założeniami Dyrektywy 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim (dalej Dyrektywa powodziowa) **państwa członkowskie powinny dążyć do SKUTECZNEGO ZARZĄDZANIA RYZYKIEM POWODZIOWYM za pomocą indywidualnych rozwiązań uwzględniających potrzeby i priorytety dotyczące obszarów zagrożonych powodzią w celu ograniczania negatywnych konsekwencji dla:**

ZDROWIA LUDZKIEGO,

ŚRODOWISKA,

DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

ORAZ DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ.

Jednocześnie powinny też zapewnić odpowiednią koordynację na obszarach dorzeczy i dążyć do osiągnięcia celów środowiskowych określonych w prawodawstwie wspólnotowym.

Prawo i planistyka dla zarządzania ryzykiem powodziowym

Głównym dokumentem planistycznym, którego zadaniem jest przedstawienie sposobu realizacji zamierzonych celów związanych ze skutecznym zarządzaniem ryzykiem powodziowym są sporządzane dla obszarów dorzeczy **plany zarządzania ryzykiem powodziowym** (PZRP).

Podstawy prawne dla planów zarządzania ryzykiem powodziowym, w tym ich przeglądu i aktualizacji, tworzą:

- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 624 z późn. zm.);
- Dyrektywa 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim (Dyrektywa Powodziowa);
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 4 października 2018 roku w sprawie opracowywania map zagrożenia powodziowego oraz map ryzyka powodziowego (Dz.U. z 2018 r. poz. 2031).

Prawo i planistyka dla zarządzania ryzykiem powodziowym

organy odpowiedzialne za ochronę przed powodzią i przygotowanie PZRP/aPZRP

Art. 163. ustawy Prawo wodne

ust 1. Ochrona przed powodzią jest zadaniem Wód Polskich oraz organów administracji rządowej i samorządowej.

ust. 2. Wody Polskie zapewniają, w zakresie swojej właściwości, ochronę ludności i mienia przed powodzią wywołaną przez wody publiczne stanowiące własność Skarbu Państwa, o których mowa w art. 212 ust. 1 pkt 1.

ust. 3. Jednostki samorządu terytorialnego zapewniają, w zakresie swojej właściwości, ochronę ludności i mienia przed powodzią wywołaną przez wody publiczne stanowiące własność Skarbu Państwa, jeżeli zawarto porozumienie, o którym mowa w art. 213 ust. 3.

ust. 4. Użytkownicy wód współpracują z Wodami Polskimi oraz z organami administracji rządowej i samorządowej w ochronie przed powodzią, w zakresie określonym w przepisach ustawy oraz w przepisach odrębnych.

Art. 173. ustawy Prawo wodne

ust. 1. Projekty planów zarządzania ryzykiem powodziowym **przygotowują Wody Polskie** w uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw transportu w zakresie infrastruktury transportowej, z właściwymi wojewodami oraz po zasięgnięciu opinii marszałków województw.

ust. 2. Projekty planów zarządzania ryzykiem powodziowym od strony morza, w tym morskich wód wewnętrznych, przygotowuje **minister właściwy do spraw gospodarki morskiej** i przekazuje Wodom Polskim

ust. 3. Projekty planów zarządzania ryzykiem powodziowym od strony morza, w tym morskich wód wewnętrznych, stanowią **integralny element projektów planów zarządzania ryzykiem powodziowym**, o których mowa w ust. 1

Prawo i planistyka dla zarządzania ryzykiem powodziowym

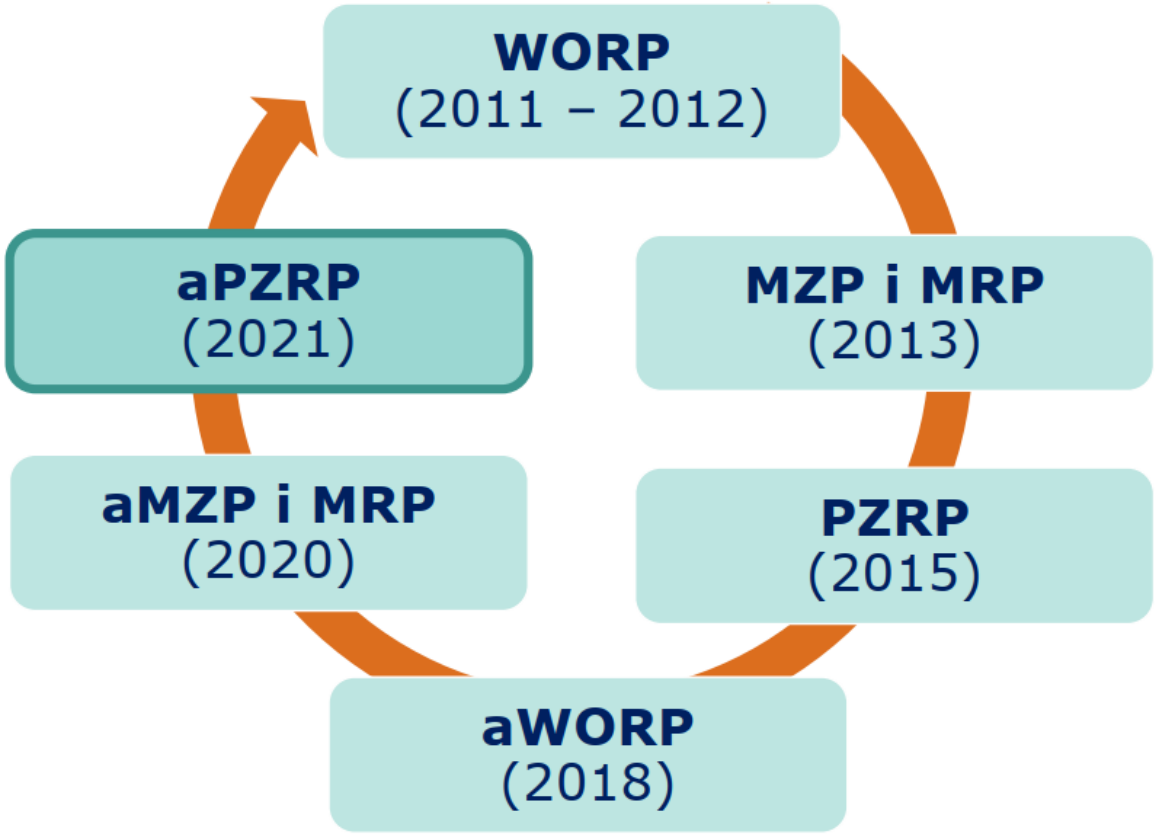
Cykl planistyczny PZRP i aPZRP

Pierwszy cykl PZRP obejmował lata 2016-2021 i zostały sporządzone plany dla obszarów dorzeczy WISŁY, ODRY I PREGOŁY.

Zgodnie z Dyrektywą powodziową oraz Prawem wodnym plany (art. 173 ust. 19) PZRP podlegają PRZEGLĄDOWI i w razie potrzeby AKTUALIZACJOM w cyklu sześcioletnim.

Na **II cykl planistyczny, tj. lata 2022-2027**, aktualizacja planów zarządzania ryzykiem powodziowym (dalej aPZRP) została sporządzona dla wyżej wymienionych obszarów dorzeczy,

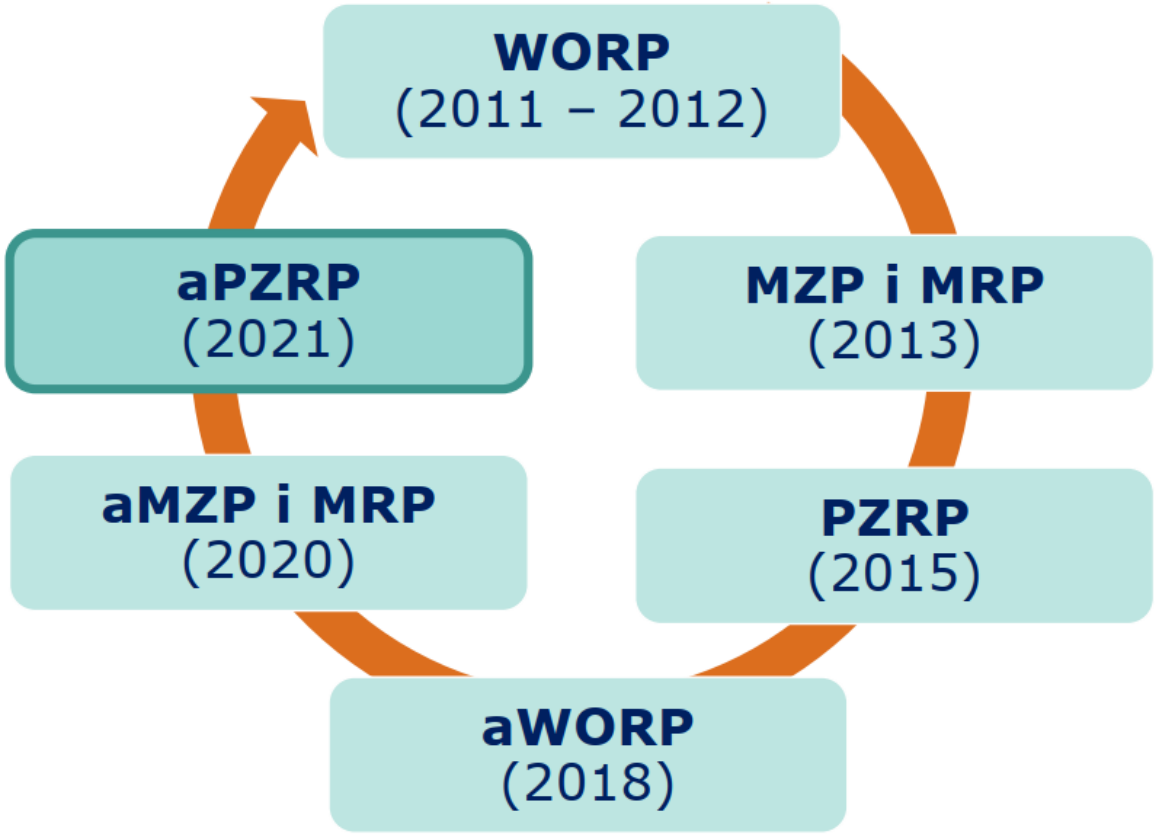
z kolei dla obszarów dorzecza NIEMNA, DUNAJU i ŁABY opracowano plany zarządzania ryzykiem powodziowym po raz pierwszy.

Cykl planistyczny PZRP

Przegląd i aktualizacja PZRP dla obszaru dorzecza Wisły i Pregoły zostały dokonane, jako ostatni element z opracowywanych dokumentów planistycznych, po aktualizacji wstępnej oceny ryzyka powodziowego (WORP) oraz aktualizacji map zagrożenia powodziowego (MZP) i map ryzyka powodziowego (MRP).

Przegląd i aktualizację PZRP przeprowadzono z uwzględnieniem obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi (ONNP) wyznaczonych podczas aktualizacji WORP, bazując na przygotowanych dla tych obszarów aktualizacji MZP i MRP. Tym samym wyznaczono **obszary problemowe o największym ryzyku powodziowym wymagającym interwencji**.

Cele zarządzania ryzykiem powodziowym

Cele główne i szczegółowe

3 celom głównym przyporządkowano 11 celów szczegółowych zarządzania ryzykiem powodziowym:

1. Zahamowanie wzrostu ryzyka powodziowego:

1.1. Zapewnienie warunków ograniczających możliwość występowania powodzi;

1.2. Zapewnienie racjonalnego gospodarowania obszarami zagrożenia powodziowego.

2. Obniżenie istniejącego ryzyka powodziowego:

2.1. Zapewnienie warunków redukujących możliwość występowania powodzi;

2.2. Redukcja obszaru zagrożonego powodzią oraz zapewnienie racjonalnego gospodarowania obszarami zagrożenia powodziowego;

2.3. Redukcja wrażliwości społeczności i obiektów na obszarze zagrożenia powodzią.

3. Poprawa systemu zarządzania ryzykiem powodziowym:

3.1. Doskonalenie prognozowania i ostrzegania o zagrożeniach meteorologicznych i hydrologicznych;

3.2. Doskonalenie skuteczności reagowania ludzi, firm i instytucji publicznych;

3.3. Doskonalenie skuteczności odbudowy i powrotu do stanu sprzed powodzi;

3.4. Wdrażanie i zwiększanie skuteczności analiz popowodziowych;

3.5. Stymulowanie zachowań zwiększających bezpieczeństwo powodziowe poprzez instrumenty prawne i finansowe;

3.6. Zwiększenie świadomości i wiedzy na temat źródeł zagrożenia powodziowego i ryzyka powodziowego.

Cele zarządzania ryzykiem powodziowym

Struktura dokumentów PZRP/aPZRP

Plany zarządzania ryzykiem powodziowym i jego aktualizacje obejmują wszystkie elementy zarządzania ryzykiem powodziowym wymienione w art. 163 ust. 6 ustawy Prawo wodne, w tym działania mające na celu:

- zapobieganie powodzi,
- ochronę przed powodzią,
- zbierania i wykorzystywania informacji na temat stanu należytego przygotowania i reagowania w przypadku wystąpienia powodzi, w tym prognozowanie powodzi i systemy wczesnego ostrzegania.

Do osiągnięcia celów głównych i szczegółowych utworzono **typy działań, zebrane w formie katalogu**.

Poszczególne działania wraz z przyporządkowaniem do poszczególnego typu działania zostały zawarte w **ostatecznej liście działań** stanowiącej Załącznik nr 1 zarówno do projektu PZRP dla obszaru dorzecza Niemna, aPZRP dla obszaru dorzecza Pregoły jak i aPZRP dla obszaru dorzecza Wisły wraz integralnymi ustaleniami Suplementu nr 1 tj. aPZRPM dla regionu wodnego Dolnej Wisły.

Cele zarządzania ryzykiem powodziowym

Struktura dokumentów PZRP/aPZRP

Na ostatecznej liście działań dla aPZRP dla obszaru dorzecza Wisły znalazły się 874 działania (26 typów działań z 33 określonych w katalogu typów działań w aPZRP), tym samym nie wszystkie działania opisane w katalogu zaplanowano do realizacji do 2027 r. Na ostatecznej liście działań dla aPZRPM dla regionu wodnego Dolnej Wisły znalazło się 36 działań (13 typów działań wymienionych w aPZRPM, o nadanych numerach od 34 do 45 na potrzeby niniejszej Prognozy). 9 działań występuje zarówno na liście działań dla obszarów zagrożonych powodzią od strony rzek, jak i na liście działań dla obszarów zagrożonych od strony morza, w tym morskich wód wewnętrznych.

Na ostatecznej liście działań dla obszaru dorzecza Pregoły znalazło się 12 działań (5 typów działań z 33 określonych w katalogu typów działań), tym samym nie wszystkie działania opisane w katalogu zaplanowano do realizacji do 2027 r.

Na ostatecznej liście działań dla obszaru dorzecza Niemna znalazły się 2 działania nietechniczne, które umożliwią zwiększenie retencji obszarów zlewni (poprzez analizę możliwości zwiększenia retencji na terenach leśnych, rolniczych i zurbanizowanych) oraz zwiększenie świadomości i wiedzy społeczeństwa na temat źródeł zagrożenia powodziowego i ryzyka powodziowego.

Działaniom, zwłaszcza o charakterze technicznym, oprócz obszaru problemowego oraz priorytetu w ich realizacji przypisano także podmiot odpowiedzialny za ich wdrożenie, planowany koszt oraz termin ich rozpoczęcia i zakończenia.

Elementy oceny środowiskowej w ramach aPZRP/PZRP

Dla potrzeb aPZRP/PZRP, w celu zapewnienia zgodności z działaniami służącymi osiągnięciu celów środowiskowych i ochronie wód, została przeprowadzona analiza środowiskowa działań w zakresie możliwości spowodowania negatywnego oddziaływania na stan wód lub funkcjonowanie obszarowych form ochrony przyrody. W przypadku działań w odniesieniu, do których wyniki oceny wykazały możliwość wystąpienia prawdopodobnego znaczącego negatywnego oddziaływania np. na obszary Natura 2000 i tam, gdzie nie jest możliwe zastosowanie korzystniejszych środowiskowo wariantów alternatywnych, zaproponowano rozwiązania kompensacyjne. Jednocześnie wskazano na potrzebę realizacji nadrzędnego interesu publicznego, jakim jest ochrona zdrowia ludzkiego i bezpieczeństwa publicznego.

Elementy oceny środowiskowej w ramach aPZRP/PZRP

Innymi istotnymi aktami prawnymi dla procesu przygotowania, przeglądu i aktualizacji PZRP były:

- Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Ramowa Dyrektywa Wodna);

- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2020 poz. 283 z późn. zm.);

- Dyrektywa 2009/147/WE z 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa;

- Dyrektywa 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory;

- Ustawa o infrastrukturze informacji przestrzennej z dnia 4 marca 2010 r. (Dz.U. 2020 poz. 177 z pózn. zm.);

- Dyrektywa 2007/2/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 marca 2007 r. ustanawiająca infrastrukturę informacji przestrzennej we Wspólnocie Europejskiej (Dyrektywa INSPIRE)

Stop Powodzi

Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie

Dziękujemy za uwagę